

Memòria d'Educació Ambiental

2018-2019

MARE TERRA FUNDACIÓ MEDITERRÀNIA
Inscrita en el Registro Nacional de
Asociaciones amb el número 589489
Carrer Francolí, 56-58. 43006-Tarragona.
Tel. 977551300 . direccion@mare-terra.org
educa@mare-terra.org. www.mare-terra.org

INTRODUCCIÓ

Mediterrània és una entitat sense ànim de lucre, independent i de referència en temàtiques de conservació i recuperació de l'entorn.

Treballem per la creació d'alternatives socials i ambientals per tal d'assolir un desenvolupament sostenible en tots els àmbits possibles. I és sota aquesta premissa que Mediterrània, des de fa més de vint anys, aposta per l'educació ambiental com a principal eina de treball per crear consciència mediambiental i ecologista.

El nostre programa d'educació ambiental consta de diferents tipus d'activitats englobades en xerrades, tallers, visites a instal·lacions industrials, sortides de camp i també el préstec d'exposicions de temàtica ambiental. Aquest és un programa viu, sempre en constant creixement i evolució per tal de donar resposta als nous reptes que el món i la nostra societat plantegen.

L'àrea d'Educació Ambiental es centra en sis objectius principals:

- ✓ **Coneixement:** proporcionar informació sobre el medi ambient.
- ✓ **Conscienciació:** ajudar a augmentar la sensibilitat respecte al medi.
- ✓ **Actitud:** generar interès i predisposició sobre la temàtica mediambiental.
- ✓ **Aptitud:** ser capaços d'abordar problemàtiques ambientals des de una visió interdisciplinària.
- ✓ **Capacitat d'avaluació:** encoratjar l'esperit crític vers la temàtica mediambiental i l'ecologisme.
- ✓ **Participació:** desenvolupar el sentiment de societat i responsabilitat per què la societat sigui capaç de participar i crear propostes i projectes relacionats amb la natura i el medi ambient.

El nostre programa d'activitats d'Educació Ambiental està definit per la nostra ubicació dins del Camp de Tarragona. Per això hi ha una especial atenció pels següents espais, que són la realitat del nostre territori:

- ♦ Platja i ecosistema litoral mediterrani
- ♦ Riu Francolí i ecosistema fluvial
- ♦ Bosc mediterrani
- ♦ Zona industrial

L'ecologisme i el respecte al medi ambient són la referència en el contingut de totes les activitats. Tot seguit es descriuen breument les activitats realitzades al llarg d'aquest curs 2018-19:

XERRADES

MARIS D'OCEANS

el recordador

Marques que dona a conèixer la problemàtica dels marins i la importància de la mobilitat sostenible, amb un efecte educatiu del concepte de mobilitat com a motor, de la seva forma i del seu context sostenible. **Durada: 1h**

L'origen, un feix de pals

Marques que busca a conèixer la importància de l'origen en les nostres vides, el desenvolupament i el paper dels diners dins els nostres problemes actuals (consumisme, desigualtat, etc.). **Durada: 1h**

Energies renovables, una garantia de futur

Marques que busca a conèixer les energies renovables, els seus avantatges i els seus inconvenients. Les diferències amb les energies no renovables. El model nuclear i el paper actual del model energètic. **Durada: 1h**

el canvi climàtic

Marques d'introducció al canvi climàtic enfocant-se en què són les causes i conseqüències. **Durada: 1h**

espècies invasiues

Marques que busca adreçar la problemàtica de les espècies invasives i el seu impacte en els ecosistemes marins, que té un paper clau en els problemes ecològics a Catalunya. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

la petjada ecològica

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

QUI SOM

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

OBJECTIU

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

Marques que busca adreçar el concepte de petjada ecològica, com en català, anomenat els diferents efectes positius i negatius de les nostres accions. **Durada: 1h**

VALORS

XERRADES

Les xerrades estan adreçades a tot tipus de públic i s'ajusten al nivell que es demana en cada cas.

✓ EL RECICLATGE

Objectiu: Entendre la problemàtica dels residus i la importància de la recollida selectiva.

Continguts més destacats:

- Generació i tipus de residus municipals
- Concepte de reduir, reciclar, reutilitzar
- Recollida selectiva
- Instal·lacions de gestió i tractament de residus municipals
- Relació entre els diferents tipus de residus i el seu tractament

✓ L'AIGUA UN BÉ ESCÀS

Objectiu: Conèixer la importància de l'aigua en les nostres vides, el repartiment i usos per part dels éssers vius i els seus problemes actuals (contaminació, depuració, etc.).

Continguts més destacats:

- Distribució de l'aigua al planeta
- El cicle de l'aigua
- Usos de l'aigua
- Guia de bones pràctiques
- La contaminació de l'aigua: causes i conseqüències
- Depuració de l'aigua

✓ ENERGIES RENOVABLES, UNA GARANTIA DE FUTUR

Objectiu: Aproximar als participants a les energies renovables. Conèixer els avantatges i inconvenients d'aquestes i les diferències amb les energies no renovables.

Continguts més destacats:

- Origen de l'energia
- Energies renovables i no renovables
- Efecte hivernacle
- Pluja àcida
- Guia de bones pràctiques
- Energia eòlica
- Energia solar
- Etc.

✓ EL CANVI CLIMÀTIC

Objectiu: Veure i aprendre què és el canvi climàtic, com funciona, quins paràmetres influeixen i les seves causes.

Continguts més destacats:

- Història mediambiental del planeta
- Causes del canvi climàtic
- Efecte hivernacle
- Petjada ecològica
- Conseqüències del canvi climàtic a nivell mundial i local
- Guia de bones pràctiques

✓ ESPÈCIES INVASORES AL NOSTRE PAÍS, UNA AMENAÇA REAL?

Objectiu: Descobrir la problemàtica cada cop més emergent de la proliferació d'espècies invasores, que s'està convertint en un dels principals problemes ecològics de Catalunya.

Continguts més destacats:

- Espècie invasora
- Espècie introduïda
- Espècie amenaçada
- Ecosistema
- Impacte ecològic

✓ MARS I OCEANS

Objectiu: Endinsar-nos en el món dels mars i oceans, la seva formació i funcionament i la seva influència sobre el clima mundial.

Continguts més destacats:

- Hidrosfera
- Mars i oceans
- Plataforma continental
- Onada
- Marees
- Corrents marins i corrent del Golf
- Ecosistema marí
- Regió fòtica i afòtica
- Marees negres i l'Illa de plàstic

✓ CONSUM RESPONSABLE

Objectiu: Percebre alguns dels problemes derivats del nostre model de consum, proposant pautes i eines aplicables al dia a dia per tal de combatre el canvi climàtic.

Continguts més destacats

- Model actual de consum
- Consum responsable
- Residus
- Sostenibilitat

✓ EL FRANCOLÍ, UN RIU ENCARA VIU

Objectiu: Conèixer aquest riu de la conca mediterrània, que tan a prop el tenim, la seva fauna i flora i els problemes que el deteriorenen.

Continguts més destacats

- Conca mediterrània
- Cabal
- Conca alta, conca mitjana, conca baixa
- Impactes ambientals
- La vida al riu: fauna i flora

✓ ELS ANIMALS MALEÏTS

Objectiu: Apropar als alumnes als grups d'éssers vius més oblidats i/o estigmatitzats i el seu paper fonamental en el funcionament dels ecosistemes.

Continguts més destacats

- Xarxa tròfica
- Llop, serp, corb, tauró, voltor, mantis religiosa, abelles i vespes.

✓ LES CIUTATS INTEL·LIGENTS, LES SMART CITIES

Objectiu: Després d'una definició del concepte “*smart city*” i d'establir els processos per tal d'aplicar el concepte *smart*, els alumnes veuen exemples de ciutat intel·ligent per finalment analitzar-ne els seus punts forts i febles.

Continguts més destacats:

- *Smart*
- Eficiència energètica
- Recursos
- Consum responsable
- Desenvolupament sostenible

TALLERS

Els tallers es realitzen amb l'objectiu d'ensenyar d'una manera més pràctica aquells conceptes de temàtica científica i mediambiental que es volen treballar.

Moltes vegades els tallers van acompanyats de les xerrades, fent que les dues activitats es complementin perfectament.

A continuació es descriuen els tallers realitzats en el transcurs d'aquest curs:

✓ DESENVOLUPAMENT DELS SENTITS

Objectiu: Aprendre a descobrir la natura a través dels 5 sentits mitjançant diverses activitats interactives.

Continguts més destacats:

- Les olors dels elements naturals
- Els colors de la natura i les seves tonalitats
- Textures i formes
- El soroll i el silenci
- Els fruits del bosc

✓ CONSTRUCCIÓ D'OBJECTES I JOGUINES AMB DEIXALLES

Objectiu: Reflexionar sobre els residus. Veure de primera mà com allò que consideraven un residu es transformava en una joguina o un objecte útil. Aquest taller també estimula la creativitat i la manipulació manual.

Continguts més destacats

- Residu
- Cicle de vida dels objectes
- Reciclar

✓ **FEM SABÓ**

Objectiu: Aprendre com s'elabora el sabó i quins tipus de productes s'utilitzen per la seva fabricació. Ensenyem als alumnes a fabricar un sabó domèstic i s'emporten una mostra a casa.

Continguts més destacats

- Reciclatge
- Residus
- Manualitats

✓ **CIENTÍFICS PER UN DIA: DESCOBRIM EL RIU FRANCOLÍ**

Objectiu: Conèixer una mica més el riu Francolí i els seus habitants, i a través de diversos anàlisis fisicoquímics i biològics els participants han diagnosticat l'estat de salut ambiental del riu Francolí.

Continguts més destacats:

- Utilització termòmetre, cinta mètrica, claus d'identificació, tires reactives...
- Interpretació i extrapolació de dades.
- Identificació i classificació d'animals.
- Ús de bioindicadors per determinar l'estat de salut del riu.

✓ **MINIDEPURADORA**

Objectiu: Construir una mini-depuradora amb material utilitzat. Observar com a través d'aquesta podem obtenir aigua neta a partir d'aigua "bruta".

Continguts més destacats:

- Aigua potable
- Depuració
- Decantació
- Filtratge

✓ CONSTRUCCIÓ D'UNA PLACA SOLAR TÈRMICA

Objectiu: Comprovar la força de l'energia solar, tot construint una placa solar tèrmica.

Continguts més destacats:

- Energia solar
- Energia fotovoltaica

✓ CONEIXEM LES PLANTES AROMÀTIQUES

Objectiu: Aprendre una mica més sobre les principals plantes aromàtiques i remeieres del nostre territori, a més s'emporten a casa una bosseta d'olor que ells mateixos han confeccionat.

Continguts més destacats

- Plantes aromàtiques: romaní, sàlvia, farigola, lavanda, camamilla, etc.
- Vegetació local
- Medicina tradicional
- Sentits: olfacte, tacte, vista

✓ RASTRES I SENYALS

Objectiu: Mostrar als alumnes com a partir de l'observació de les petjades i senyals que deixen alguns animals podem arribar a identificar-los. Posteriorment, realitzar una reproducció d'una petjada mitjançant un motlle i fang.

Continguts més destacats:

- Fauna salvatge
- Rastres i senyals
- Cadena tròfica
- Ecosistema

EXPOSICIONS

Les exposicions itinerants són una de les eines educatives i divulgatives fonamentals de les que disposa Mediterrània, ja que aquestes contenen una informació idònia amb una redacció molt il·lustrativa.

Seguidament, es descriuen les exposicions cedides a centres escolars o entitats en el transcurs d'aquest any:

- **AIXÍ VIUEN, AIXÍ MOREN:** exposició molt impactant que ha mostrat als alumnes sobre les conseqüències del trànsit rodat vers els vertebrats per la manca de corredors biològics.
- **EL RECICLATGE: CADA COSA AL SEU LLOC:** ha mostrat a l'alumnat les diferents tipologies de residus, la seva gestió, així com un seguit d'accions i propostes per tal de reduir la quantitat de residus que generem.
- **L'ENERGIA:** ha descrit als visitants d'aquesta les diferents fonts d'energia, tot diferenciant les convencionals de les renovables, així com, els avantatges i inconvenients de cadascuna d'elles.
- **CANVI CLIMÀTIC:** ha permès comprendre als alumnes que és el canvi climàtic, els seus orígens, les seves causes i els seus efectes a nivell global.
- **UN VOL PEL FRANCOLÍ:** aquesta exposició permet conèixer la cara oculta d'aquest petit riu de la conca mediterrània, aspectes naturals com la fauna i la flora, així com els problemes que el deterioren.

SORTIDES DE CAMP

Mediterrània té el propòsit de seguir apropant la població al seu entorn d'una manera respectuosa per aprendre a estimar la natura, sensibilitzar i entendre la importància de protegir i conservar el medi ambient. Aquest propòsit s'assoleix gràcies a les sortides de camp dins del nostre territori. Tot seguit, es descriuen les sortides de camp realitzades durant el transcurs d'aquest any:

✓ LA PLATJA LLARGA I EL BOSC DE LA MARQUESA

Sortida per tota platja llarga fins arribar al Bosc de la Marquesa tot recorrent un tram de costa rocosa amb petites cales i zones sorrenques d'excel·lent valor biològic, paisatgístic i cultural.

Objectius:

- Conèixer el sistema costaner com a ecosistema d'elevat valor natural.
- Conscienciar de la importància de la seva preservació.
- Associar la flora i la fauna observada amb el medi litoral i marí.
- Potenciar l'observació i la descripció d'aquest espai.
- Despertar l'interés per l'estudi de l'entorn, la seva fauna i la seva flora.
- Identificar invertebrats marins, conèixer les adaptacions al medi i la fisiologia pròpia de cada espècie estudiada.

✓ LA FORÇA DEL VENT

Els participants realitzen un itinerari per la Serra de l'Argentera, fins a arribar al Parc Eòlic de Trucafort, tot observant la incidència del vent en la natura i el seu aprofitament per part de l'home.

Objectius:

- Conèixer la generació del vent i l'impacte que té sobre la natura.
- Conèixer les principals característiques del vent al nostre territori, règim diari, direcció... així com, les principals unitats associats a la velocitat i direcció i els aparells de mesura.
- Conèixer la energia eòlica com a font d'energia renovable, possibilitats i mancances.
- Reconèixer i associar la flora i la fauna observada al medi.
- Potenciar l'observació i la descripció d'aquest espai.
- Conèixer el procés de regeneració natural d'un bosc.
- Descobrir els impactes ambientals que pateix el medi i les seves característiques.

✓ **EL RIU I EL BOSC DE SANTES CREUS**

La visita a l'Albareda de Santes Creus ha permès als alumnes descobrir i gaudir d'aquest espai així com treballar la vida al riu i el seu entorn tot introduint-los en el món de la identificació d'espècies.

Objectius:

- Conèixer el riu i els seus habitants.
- Reconèixer el bosc de ribera.
- Conscienciar de l'estat del riu i l'impacte de l'home.
- Reconnectar amb la natura.
- Aprendre a utilitzar claus dicotòmiques per tal d'identificar espècies.
- Treballar en equip

✓ EL RIU FRANCOLÍ

Visitem el riu Francolí on podrem observar que tot i els nombrosos impactes que ha sofert la seva conca, manté encara molts espais d'alta conservació natural, ja que, per la seva situació moltes espècies migratòries utilitzen aquest indret com a zona de repòs i d'alimentació.

Objectius:

- Conèixer les característiques generals de l'espai, els éssers vius que hi viuen (autòctons i al·lòctons) i interpretar les relacions que s'hi estableixen.
- Conèixer la riquesa i la pluralitat dels valors naturals de la conca i l'entorn.
- Conscienciar de l'estat del riu i reflexionar sobre la influència de l'activitat humana en el medi i transmetre actituds positives envers aquest.
- Conèixer el rol i la importància de cadascun dels elements que configuren un paisatge.
- Reconnectar amb la natura.
- Treballar en equip.

VISITES

Les visites ens proporcionen la possibilitat de veure in situ molts processos industrials i químics que formen part del currículum escolar de ciències. A més, la possibilitat d'apropar-se a l'aplicació pràctica de la ciència els permet lligar la part acadèmica amb la laboral i productiva.

Aquestes visites estan centrades a empreses i institucions que tenen un funcionament productiu regular i obren les portes als alumnes perquè coneguin els espais i els processos que allà es duen a terme.

✓ PLANTA DE TRACTAMENT D'OLIS INDUSTRIALS (CATOR)

Una visita molt interessant on es pot conèixer tot el procés de regeneració d'un residu, l'oli mineral usat, en un recurs. Els alumnes han pogut comprovar in situ com funciona aquesta planta industrial i inclús han estat participants fent un assaig al laboratori de control.

✓ PLANTA DE TRIATGE GIRNÓ ECOLOGIC

Es realitza una xerrada sobre el funcionament de la planta: d'on provenen els residus, de quin tipus son, procediment, quantitat tractada i els subproductes que s'obtenen. A continuació, es realitza un recorregut per la planta per tal d'observar el procés de tria d'envasos lleugers *in situ*.

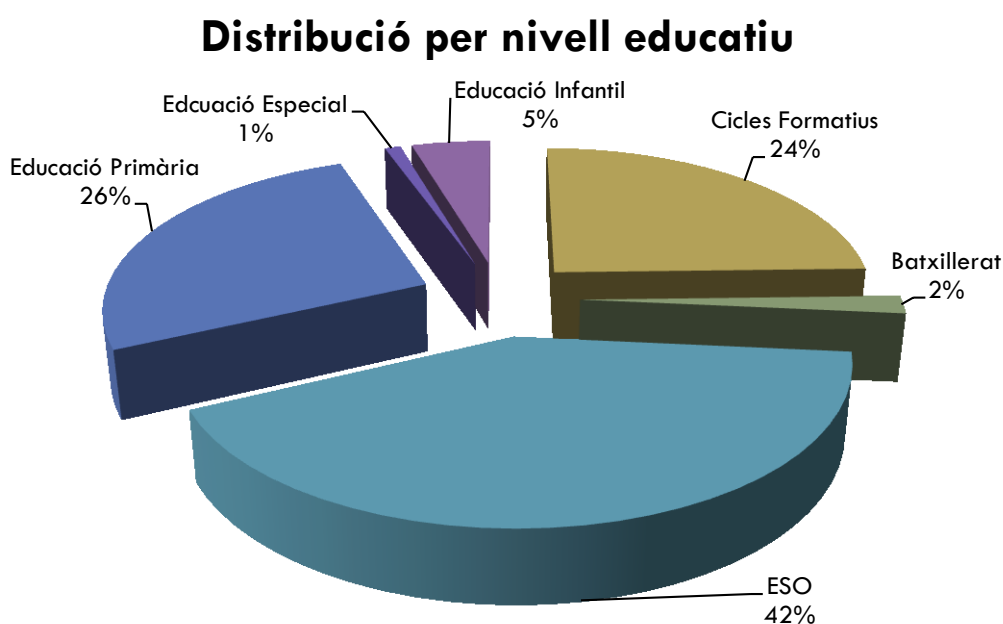
RESUM ESTADÍSTIC

Durant l'actual curs escolar hem recollit tota una sèrie de dades amb la finalitat de poder calcular els valors significatius, i així avaluar els diferents aspectes de la nostra tasca i del nostre programa d'educació ambiental.

El número total de participants que han participat en alguna de les nostres activitats del programa educatiu ha estat de 10.821 nens i nenes.

✓ Distribució per nivell educatiu

En el següent gràfic podem observar la distribució dels participants depenent del nivell educatiu.

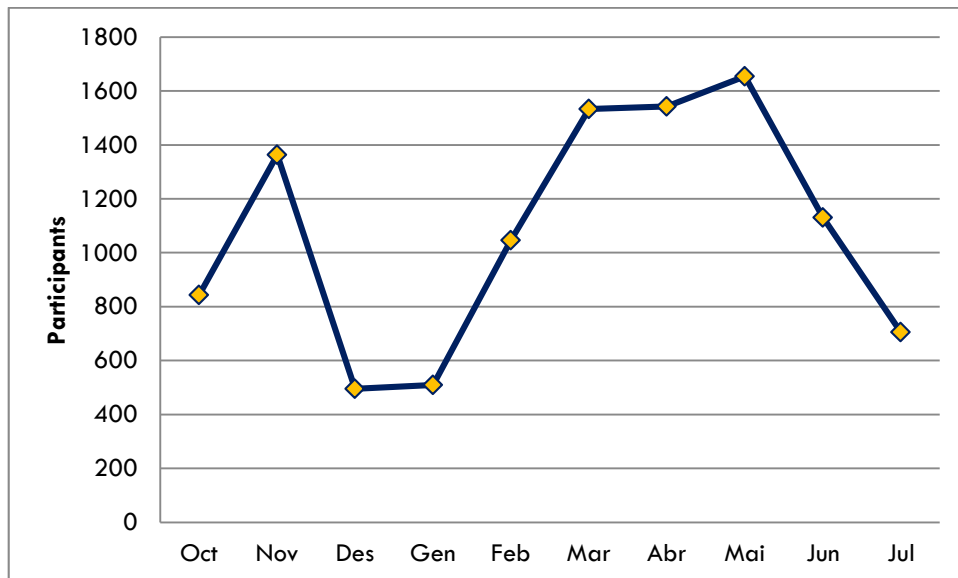
En el gràfic podem observar que la majoria de participants són d'educació secundària obligatòria amb un 42 %, seguits dels alumnes d'educació primària, que tenen un 26% de participació.

Per segon any consecutiu els centres educatius d'educació secundària han estat els cursos educatius que més feina ens han donat. Normalment el grup d'alumnes que més

demanda ens arriba és dels centres educatius de primària. Cal destacar que aquest any hi ha hagut una alta demanda d'activitats d'educació ambientals dels centres que imparteixen cicles formatius. És l'any que més demanda hi ha hagut en aquest nivell acadèmic. Fet que ens satisfà degut a que la sensibilització i conscienciació ambiental està arribant a alumnes majors d'edat, els quals són una peça fonamental de la nostra societat.

✓ Distribució d'activitat al llarg del curs escolar

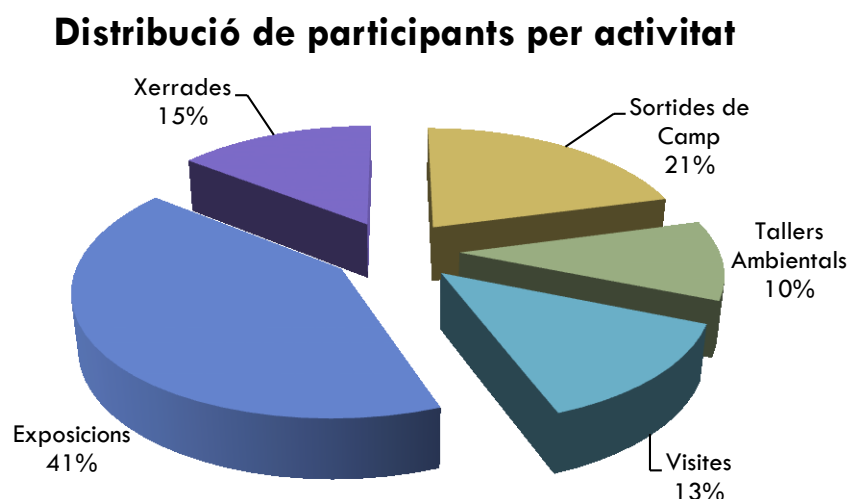
El següent gràfic mostra la distribució de participació per mesos al llarg del curs.

Aquest any els mesos de març, abril i maig han estat els que més demanda de les nostres activitats hi ha hagut. La climatologia i les necessitats pròpies del currículum escolar afavoreixen que a la primavera s'incrementi el nombre d'activitats fora dels centres educatius. Cal destacar que el mes de novembre ha estat mogut, ja que molts centres educatius han volgut fer l'excursió del primer trimestre amb Mare Terra Fundació Mediterrània.

✓ Distribució de participants per activitat

En aquest apartat es realitza un estudi de les activitats realitzades al llarg d'aquest curs 2016-17 en relació al número de participants per a cadascuna d'elles.

El gràfic mostra com s'ha distribuït la participació respecte al tipus d'activitat. L'activitat que més demanda ha tingut ha estat les exposicions. Cal destacar que s'han realitzat dues exposicions noves, que són "Un vol pel Francolí" i "El Reciclatge: Cada cosa al seu lloc". Ambdues exposicions han tingut una molt bona acollida per part dels centres educatius.

En quant a les sortides de camp, sobretot cal destacar que han estat les més demandades per part dels alumnes d'ESO. Les activitats fora de l'aula permeten apropar l'alumnat a l'entorn natural i utilitzar tots aquells procediments científics del treball de camp. Amb aquestes sortides tenim el propòsit de sensibilitzar als alumnes de la conservació del medi natural. Aquest any, la sortida que més èxit ha tingut ha estat "El riu Francolí". Cal afegir que els centres educatius volen que la sortida comenci a l'Escola de Natura Francolí, fet que ens satisfà plenament donat que situa aquest espai com a referent del riu Francolí.

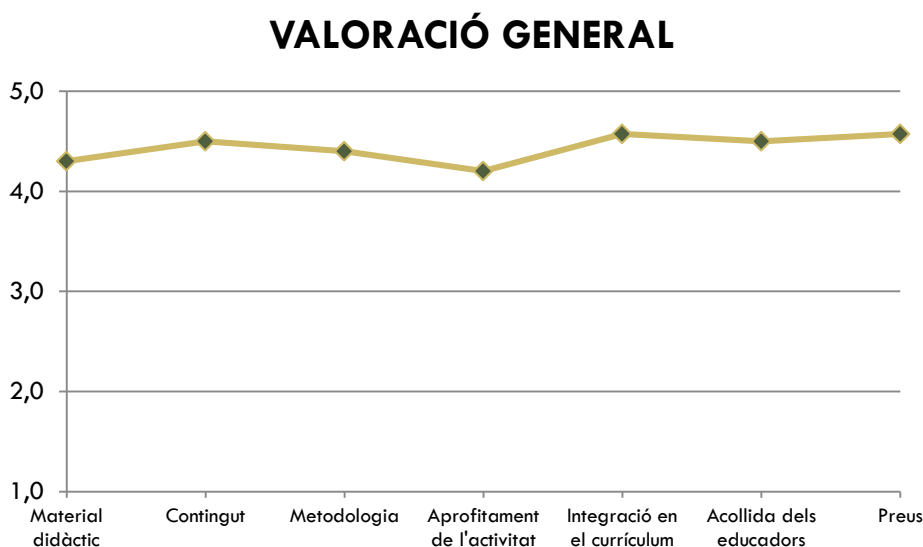
S'ha destacar que la visita que més èxit ha tingut aquest curs escolar ha estat la visita a l'Escola de Natura Francolí. L'han visitat més de 4000 persones al llarg del curs.

Pel que fa als tallers, un any més, el més sol·licitat ha estat el taller de “Científics per un dia”. En aquest taller es diagnostica, a través de diverses analítiques senzilles, l'estat de salut ambiental del riu.

VALORACIÓ DE LES ACTIVITATS

Un cop finalitzades totes les activitats, es passa un qüestionari en el que els participants poden avaluar diferents aspectes. Això ens ha servit per poder seguir millorant el nostre programa educatiu i oferir cada cop activitats més adients pels col·lectius que demanen els nostres serveis.

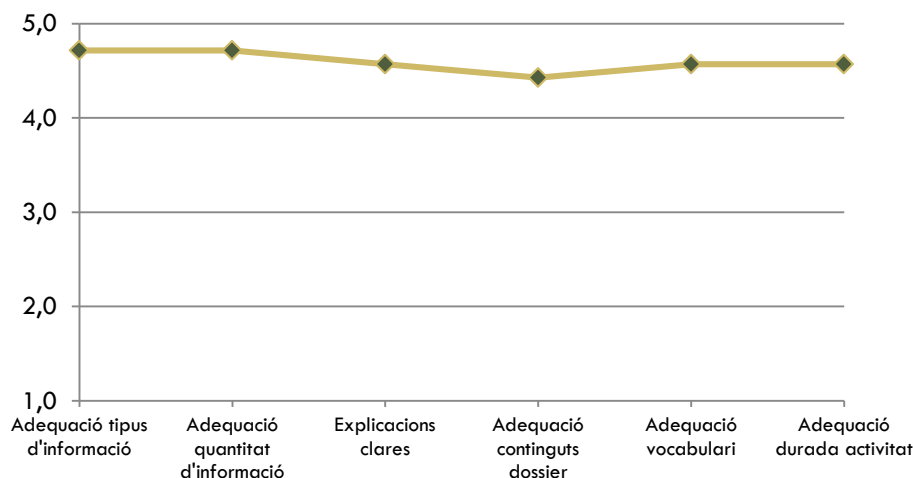
Tot i així les enquestes són molt positives i reflecteixen un grau de satisfacció alt. La valoracions estan fetes en una escala de l'1 al 5.

En el següent gràfic es pot veure la valoració general de diferents aspectes, destacant la integració en el currículum com a ítem millor valorat.

Les avaluacions obtingudes sobre les activitats mateixes també són molt positives, sent sempre per damunt de quatre:

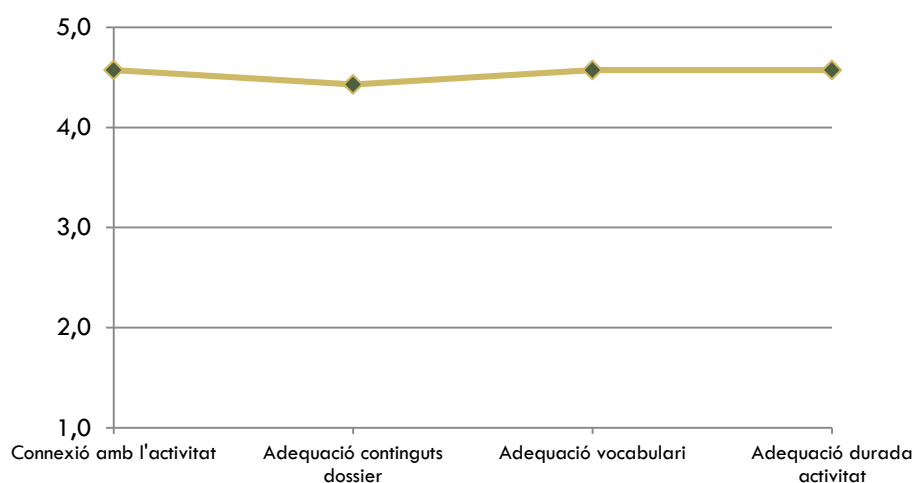
SOBRE L'ACTIVITAT DESENVOLUPADA

Els dossiers i el material emprat, s'ajusta a les accions, i el treball educatiu per part del personal és l'adient per tal de fer arribar els coneixements de manera adequada a tots els públics. Cal destacar els grups d'educació especial, que va suposar un repte més gran per tal de poder ajustar els continguts a aquests grups tan heterogenis.

Tot el treball pedagògic i d'adequació queda visible en les enquestes sobre participació de l'alumnat, on es pot veure com els mateixos nens i nenes estan actius i receptius a totes les parts de les activitats. A continuació es pot veure aquest gràfic sobre la participació de l'alumnat.

SOBRE LA PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT

Afegir també que altres observacions fetes pels mateixos centres participants són tingudes en compte a l'hora de modificar activitats. Per això destaquem el nostre caràcter bidireccional com a entitat, on la transparència i la cooperació són la clau pel nostre creixement.

RELACIÓ DE CENTRES QUE HAN PARTICIPAT

Escola Mare de Déu de l'Esperança

CEIP Sant Pere i Sant Pau

Col·legi Dominiques

Escola Joan XXIII

Escola Josep Veciana

Escola La Canonja

Escola Mare de Déu del Remei

Escola Mare Molas

Escola Mestral

Escola Misericòrdia

Escola SOLC

Escola Vedruna Espluga de Francolí

IES Fonts del Glorieta

IES Horticultura

IES Joan Puig i Ferrer

IES Marta Mata

IES Pons d'Icart

La Salle Torreforta

Novatècnica

Acadèmia Hallo Idiomas

Racing Bonavista

Associació Deportiva Torreforta

Escola Torreforta

Escola Marcel·lí Domingo

Escola Serrallo

Tarragona Futbol Club

Club de Vela Platja Llarga

IES Cal·lípolis

IES Jaume I

Escola Camp clar

Escola Riu Clar

Escola Bonavista

Jigsaw British School

Institut Berenguer d'Entença

Escola Ponents

Escola Mowgli

Escola Ventura Gasol

Escola Josep Maria Soler i Gené

Handbol Club Tarragona

Escola Mediterrani

ESCOLA DE NATURA FRANCOLÍ

L'Escola de Natura és un espai autosuficient i sostenible, que dona resposta a les necessitats dels alumnes per desenvolupar les àrees curriculars de ciències, així com per atendre el seu compromís amb el medi ambient, tot treballant valors imprescindibles en la seva educació.

Des de l'Escola portem a terme un programa de formació envers la natura, per poder emprendre accions concretes de millora en relació amb el medi ambient i la sostenibilitat en el nostre entorn immediat i a la vegada donar un servei pedagògic relacionat amb el nostre patrimoni natural.

L'Escola és un espai immillorable per a realitzar les activitats d'educació ambiental que porta a terme l'entitat, ja que compta amb un acollidor espai exterior i amb una aula per poder fer tallers, xerrades i mostra d'exposicions. A més, l'Escola compta amb dos horts en funcionament que complementen perfectament el programa d'educació ambiental, una bassa d'amfibis, una sala diàfana, un espai d'audiovisuals i un jardí aromàtic.

✓ L'ESCOLA DE NATURA A LA XARXA

L'impacte d'internet a les nostres vides i la influència de les xarxes socials cada vegada és més evident. Per això és una eina fonamental en la promoció d'activitats i la difusió d'informació.

L'entitat compta amb un blog de l'escola on a més d'informació de les activitats que ofertem, també es poden trobar notícies sobre les nostres accions.

- La direcció del nostre blog és: <http://escolanaturafrancoli.blogspot.com.es/>

A més, contem amb les xarxes socials més utilitzades del moment, com Facebook, Instagram, Twitter.

- Al Facebook, ens podeu trobar sota el nom de “Escola de Natura Francolí”. O a l’enllaç següent: <https://www.facebook.com/Escola-de-Natura-Francol%C3%AD-598182440309732/>
- A l’Instagram, ens podeu trobar sota el nom de “@mare terra”. O a l’enllaç següent: https://www.instagram.com/mare_terra/
- Al Twitter, ens podeu trobar sota el nom de “@Mare_Terra”. O a l’enllaç següent: https://twitter.com/Mare_Terra

INICIATIVES

A més de totes les activitats que realitzem diàriament, cal destacar altres activitats i iniciatives que hem realitzat dins l’àmbit de l’educació i conservació ambiental.

✓ XXV PREMIS ONES

Mare Terra Fundació Mediterrània ha organitzat un any més els Premis Ones Mediterrània, que han arribat a la seva 24a edició. La gala de lliurament de guardons es va

dur a terme el divendres 1 de juny a les 20 hores al Teatre Metropol de Tarragona. Com és habitual, els Premis Ones han distingit persones, col·lectius o institucions que potencien iniciatives i projectes destinats a impulsar accions per a la defensa i millora del medi ambient, la solidaritat, la cultura, els drets humans i el desenvolupament social. Cal destacar que enguany s'ha posat en valor les persones valentes i la tasca de la lluita contra la corrupció.

✓ XXVI JORNADES CIENTÍFIQUES

Les Jornades Científiques ja han passat el quart de segle de vida. La sala d'actes de l'Autoritat Portuària de Tarragona va acollir la vint-i-cinquena edició d'aquest esdeveniment que organitza Mare Terra Fundació Mediterrània amb la col·laboració de la Universitat Rovira i Virgili. Les Jornades Científiques han comptat amb un gran seguiment un any més, ja que la sala es va omplir de gom a gom, principalment d'estudiants que estan fent el cicle formatiu de grau superior de Salut ambiental.

La temàtica principal ha estat l'epidemiologia ambiental, la disciplina que estudia els efectes de la contaminació sobre la salut de les persones. Els deu ponents que han participat han estat Eduardo Mieza i Carlos Guzmán (Mare Terra Fundació Mediterrània), Enric Rovira (Agència de la Salut Pública de Catalunya), Mercè Rovira, Enric Esteve, Massimo Castelari i Jorge Diogene (IRTA), Ramon Nadal (Assessoria Jurídica Ambiental Nadal Navarro Associats), Maria Mercè Martínez (AEQT) i Armengol Grau (SIRUSA).

✓ XXVIII EDICIÓ DEL “DIA DE SENSIBILITZACIÓ DE PLATGES”

El dia de platja és una jornada de voluntariat ambiental que pretén conscienciar la ciutadania sobre la importància de respectar el mar i les platges. Després de 28 anys celebrant-se ininterrompudament, les diferències entre la primera i la darrera edició són notables, i és innegable que la societat cada cop és més ecològica.

Aquest any hem comptat amb més de 300 voluntaris (la majoria d'ells nens i nenes entre 6 i 14 anys) els quals s'han “convertit” en voluntaris ambientals. Es van realitzar diferents activitats: una xerrada sobre l'ecosistema al litoral i per què cal mantenir-lo net, un taller sobre medi ambient, posar-se els guants i recollir deixalles de la sorra, i fins i tot han tingut temps de jugar i banyar-se.

✓ INAUGURACIÓ MAQUETA DEL RIU FRANCOLÍ

La maqueta de la conca hídrica del riu Francolí ja és una realitat. Un any després de posar en marxa el projecte, aquest dissabte 27 d'octubre s'ha celebrat l'acte d'inauguració, que ha comptat amb una gran participació. De fet, més d'un centenar de persones han visitat la maqueta en el seu primer dia d'exposició a l'Escola de Natura Francolí. Així doncs, aquesta iniciativa conjunta de Mare Terra Fundació Mediterrània i Dow Chemical Ibérica (empresa que ha finançat la seva construcció) ha començat de la millor manera possible.

La grandària de la maqueta és de sis metres quadrats, representa tota la conca del riu i inclou els ecosistemes i pobles que l'acompanyen en el seu camí. En total s'han reproduït 2.400 quilòmetres quadrats de paisatge en una escala 1:20.000. Per construir-la s'ha fet servir fusta, suro, guix plàstic, poliestirè i un material especial per protegir-la de possibles desperfectes. La conca del riu està marcada amb una línia gruixuda de color vermell perquè es pugui reconèixer a primera vista. També es poden observar totes les infraestructures del territori, el litoral des de Torredembarra fins a Miami Platja, indrets com la Catedral de Tarragona, el Monestir de Poblet, Port Aventura, el Port de Tarragona, els polígons químics, etc.

✓ L'ESCOLA ALS MÉS PETITS

És una campanya engegada al 2018 amb l'objectiu d'apropar l'escola a aquest grup de població amb el qual normalment no hi treballem. No obstant, considerem que és molt interessant que els nens i nenes es comencin a conscienciar del medi ambient i la cura del seu entorn des de ben petitets, així doncs, oferim a totes les llars d'infants la visita a les nostres instal·lacions i un dibuix per a que puguin pintar tots els nens i nenes i que se l'emportin de record.

Aquest és el segon any consecutiu que realitzem aquesta campanya i els participants segueixen molt contents de poder gaudir de l'escola durant una bona estona. Valoren molt positivament tots els elements presents l'escola i destaquen la bassa d'amfibis, que és el que més sorprèn a tots els visitants.

L'escola de natura ha estat, una vegada més, un punt d'atracció d'infants que han experimentat amb la natura tot allò que és difícil de trobar en una ciutat.

✓ TROBADA VOLUNTARIS I COL·LABORADORS

Des de la Coordinadora d'Entitats de Tarragona es va celebrar una jornada de sensibilització social i ambiental per tal de promoure la divulgació ambiental, la diversitat cultural, la cooperació per al desenvolupament i l'educació en valors. L'acte tingué lloc el passat mes de febrer i comptà amb un gran nombre d'assistents.

✓ PROJECTE APRENTATGE SERVEI AMB LA SALLE TORREFORTA

Aquest any Mediterrània ha participat, per segon any consecutiu, en el programa Aprentatge Servei (APS) monitoritzant el projecte d'un grup d'alumnes de 4t d'ESO del col·legi La Salle de Torreforta. L'APS és “una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo”. L'APS també es defineix com “una proposta innovadora que concep el servei com una resposta a necessitats reals de la societat: protecció del medi ambient, recuperació del patrimoni cultural, ajuda a grups socials amb necessitats, etc.”.

El projecte dels joves de quart d'ESO de La Salle ha consistit en ajudar a millorar l'Escola de natura Francolí. Els principals objectius d'aquest projecte són donar a conèixer l'Escola de Natura i ajudar a que sigui més atractiva pel públic que encara no l'ha visitat.

✓ **SERVEI COMUNITARI AMB INSTITUT PONS D'ICART**

Aquest any Mare Terra Fundació Mediterrània a dut a terme un projecte de voluntariat en el que 100 alumnes de secundària realitzen una diagnosi ambiental del riu Francolí. Aquest projecte de ciència ciutadana té tres actuacions ben diferenciades.

En primer lloc es va realitzar una recollida de residus urbans municipals de l'espai adjacent al riu que conforma el bosc de ribera i els seus voltants. Alhora que es van catalogar tots els abocadors irregulars que es van localitzar en aquesta zona.

La segona actuació que es va realitzar va ser una anàlisi fisicoquímica, i biològica del riu. En aquesta segona part es van fer: mesures de pH, nitrats i temperatura; es va mesurar la llera i calcular el cabal instantani; i finalment es va avaluar l'estat de conservació a través d'una observació de la comunitat de macroinvertebrats que viuen al substrat submergit.

Per acabar, en aquesta última fase s'està duent a terme un inventari florístic de les principals espècies arbòries i arbustives del bosc de ribera. Els alumnes identifiquen les diferents espècies vegetals i fan algunes mesures referents a l'ecologia del bosc (alçada, cobertura vegetal, número de peus, estat de salut de l'individu...).

Tota la informació recopilada servirà per dirigir futures actuacions de retirada d'abocadors incontrolats, control d'invasores com la canya americana (*Arundo donax*), o avaluar la distribució i influència sobre les autòctones dels eucalpitpus (*Eucalyptus* sp.) que, a poc a poc, comencen a colonitzar el bosc de ribera. A més del valor que representa disposar de tota aquesta informació, el fet de que hagin sigut alumnes de secundària els que han participat de la recopilació d'aquesta informació aporta un valor afegit al projecte. Entrar en contacte amb el riu i amb l'espai fluvial a través d'un ús social, és indispensable si es vol anar cap a una convivència respectuosa amb aquest. Si no aconseguim que la població conegui i estimi el Francolí, mai assolirà el nivell de conservació que es mereix.

✓ **PARTICIPACIÓ EN LA 6a EDICIÓ DEL MERCAT DE PROJECTES SOCIALS DE LA URV**

Des de la Fundació hem presentat dues línies d'actuació en el mercat de projectes socials de la URV: la primera es centra en aspectes relacionats amb la conservació del riu Francolí tractant la problemàtica dels abocadors, així com un projecte de diagnosi ecològica més ampli; la segona es centra en l'Escola de Natura Francolí i el seu paper com a centre d'interpretació del riu i d'educació ambiental, ja que encara hi ha molta feina a fer en termes de difusió i divulgació d'aquest tipus de tasques que es duen a terme a l'Escola.

✓ VISITES GUIADES ESCOLA DE NATURA + MAQUETA RIU FRANCOLÍ

Mare Terra Fundació Mediterrània ha posat en marxa un nou pack d'educació ambiental dirigit a tots els centres educatius de la província de Tarragona. L'activitat, que té una durada d'una hora i mitja, inclou una visita guiada a l'Escola de Natura Francolí de Tarragona i una explicació de la maqueta de la conca hídrica del Francolí.

El pack s'ofereix amb l'objectiu que tots els tarragonins i les tarragonines coneguin millor un racó molt especial com és l'Escola de Natura Francolí, que gestiona Mediterrània des del 2013. Els educadors de la fundació explicaran tots els elements que conformen l'espai, com és l'hort ecològic, la bassa d'amfibis, el jardí de les olors, etc. Els joves també podran veure la maqueta del Francolí, inaugurada el passat mes d'octubre, i que ja s'ha convertit en una eina imprescindible per conèixer millor el riu.

✓ CLEAN UP DAY AMB DOW CHEMICAL

Aquest any Mare Terra Fundació Mediterrània ha realitzat una acció de neteja del Francolí conjuntament amb Dow Chemical i que ha tingut l'Escola de Natura com a base d'operacions. Aquesta acció ha començat amb una visita a la maqueta de la conca hídrica del riu Francolí, de manera que els participants han pogut conèixer el terreny abans de trepitjar-lo.

Posteriorment, tots els voluntaris han realitzat una ruta de senderisme per la ribera del riu Francolí amb neteja de l'espai natural, com a mitjà de sensibilització ambiental per a la prevenció de l'abandonament de residus en llocs inadequats, separant les diferents tipologies de residus per al seu posterior reciclat. Al voltant de 150 voluntaris han pres part en aquest *clean up day* i han retirat més de 400 kg de residus del riu Francolí.

✓ **DIAGNOSI PRELIMINAR DE L'ESTAT DE CONSERVACIÓ DEL CURS BAIX DEL RIU FRANCOLÍ**

L'equip de Mediterrània ha elaborat una anàlisi de l'estat ecològic del riu Francolí. El document té la finalitat de presentar una diagnosi preliminar de l'estat de conservació de l'espai natural del riu Francolí i presentar les línies que Mare Terra Fundació Mediterrània marcarà per la realització d'una diagnosi completa de l'estat ecològic del riu Francolí en el seu curs baix. El projecte està es desenvolupa en el tram del Francolí que Mare Terra Fundació Mediterrània té en custòdia.

Els objectius d'aquest estudi són: sensibilitzar a la ciutadania sobre la protecció dels ecosistemes; donar a conèixer el Francolí i el seu valor ecològic; conscienciar sobre l'efecte negatiu dels residus en un espai fluvial; recollir informació sobre els abocaments de residus a la zona de custòdia; i la realització d'un anàlisi de la qualitat ecològica del riu, un inventari de la flora autòctona i al·lòctona, una neteja integral dels residus sòlids urbans i una recollida d'informació d'abocaments de runa que poguessin existir.

